ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Κρατικά Λογοτεχνικά Βραβεία 2008

15 Μαρτίου 2009 Μέγαρο Παρνασσός

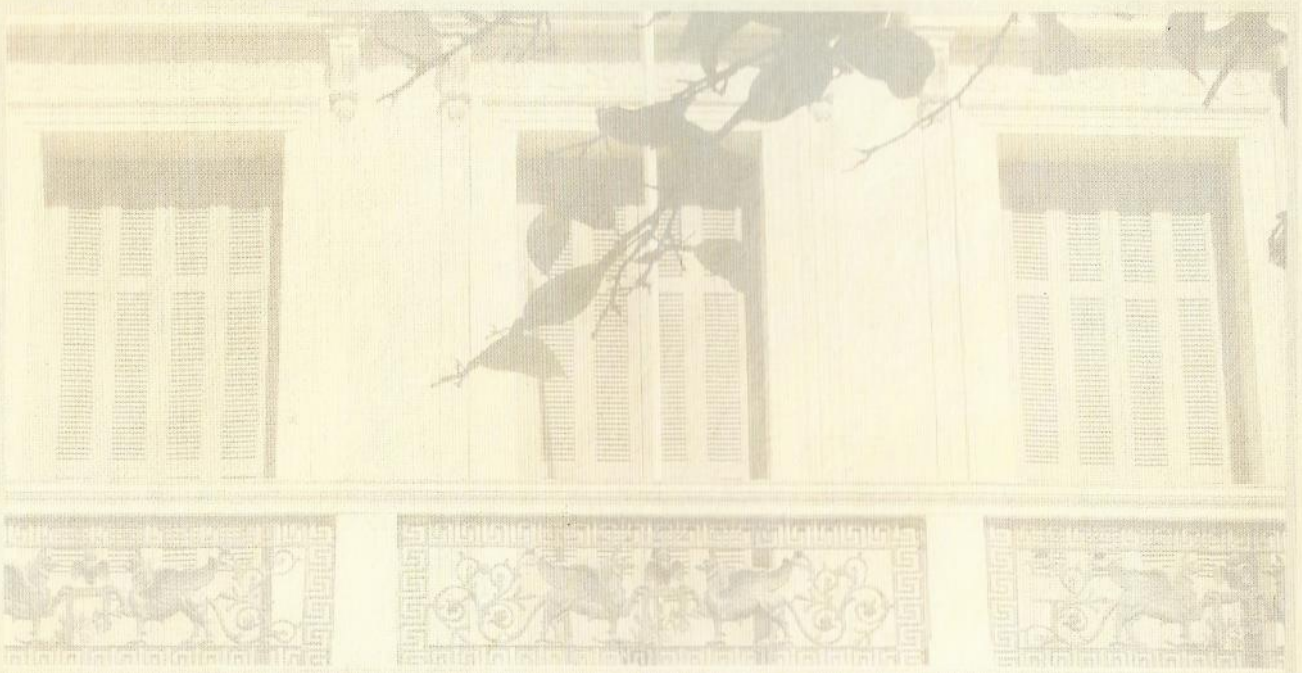

Η πρώτη τελετή απονομής των Κρατικών Βραβείων Λογοτεχνίας διοργανώθηκε στις 9 Ιανουαρίου 1958, στην ίδια αίθουσα του μεγάρου του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός», όπου φιλοξενείται και φέτος. Αφορούσε βιβλία που εκδόθηκαν κατά τα έτη 1955 και 1956 και την πρώτη Επιτροπή αποτελούσαν οι καθηγητές της Νεοελληνικής λογοτεχνίας στα Πανεπιστήμια Αθηνών και Θεσσαλονίκης Γ. Ζώρας (Πρόεδρος) και Ν. Πολίτης, οι κριτικοί Α. Θρύλος (Ελένη Ουράνη), Κ. Δημαράς, Β. Βαρίκας και Α. Καραντώνης. Εισηγητής ο Διευθυντής Γραμμάτων Γ. Κουρνούτος.

Διεύθυνση Γραμμάτων:
Προϊσταμένη Μαρία Παναγοπούλου
Τμήμα Προστασίας και Ανάπτυξης των Ελληνικών Γραμμάτων:
Προϊσταμένη Μαρία Προβιδάκη
Γραμματείς Επιτροπών: Π. Γαλάνη, Σ. Βάντζου, Β. Αθανασιάδη

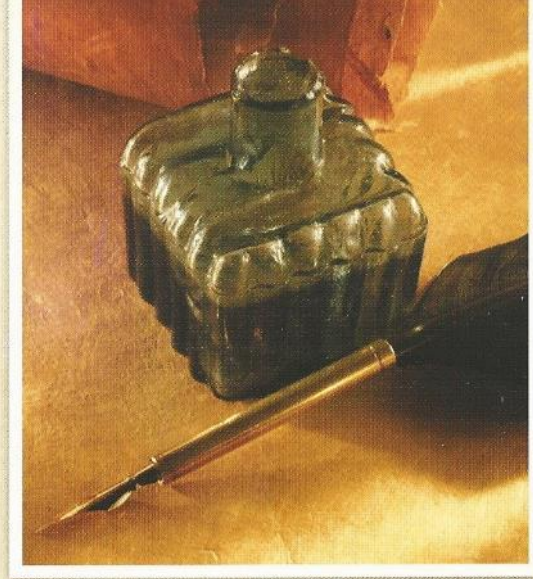

ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
αποτελούν οι κ.κ.

Παναγιώτης Μαστροδημήτρης, Πρόεδρος

Δημήτρης Λαμπρέλλης, Αντιπρόεδρος

Γιώργος Ανδρειωμένος, Γεράσιμος Ζώρας, Κώστας Μπουρναζάκης, Κώστας Ασημακόπουλος, Κώστας Σοφιανός , Χαρίκλεια Δημακοπούλου, Λώρη Κέζα, Μέλη

ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ
αποτελούν οι κ.κ.

Βασίλης Βιτσαξής, Πρόεδρος

Σταύρος-Γεώργιος Δεληγιώργης, Αντιπρόεδρος

Ζαχαρίας Σιαφλέκης, Βίκτωρ Ιβάνοβιτς, Ξανθίππη Δημητρούλια, Χρύσα Σπυροπούλου, Μίλτος Φραγκόπουλος, Οντέτ Βαρών-Βασάρ, Ελένη Κεκροπούλου, Μέλη

ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
αποτελούν οι κ.κ.

Μιχάλης Μερακλής, Πρόεδρος

Βασίλης Αναγνωστόπουλος, Αντιπρόεδρος

Κων/νος Μαλαφάντης, Τασούλα Τσιλιμένη, Ηρακλής Καλλέργης, Αγγελική Νικολοπούλου, Πέτρος Ζαμπέλης, Αλέξης Κυριτσόπουλος, Αγγελική Βαρελλά, Μέλη

ΜΕΓΑΛΟ ΒΡΑΒΕΙΟ

Κώστας Γεωργουσόπουλος,

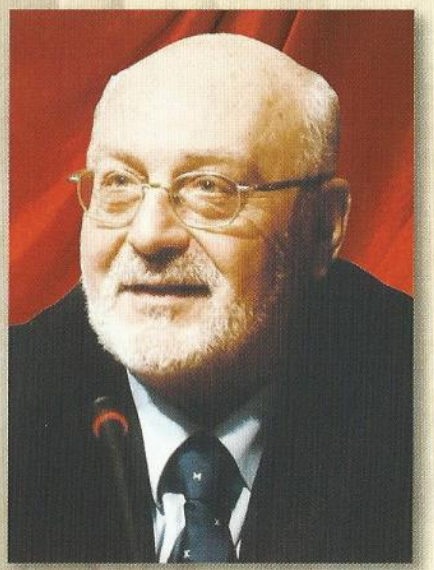

Ο **Κώστας Γεωργουσόπουλος** γεννήθηκε στη Λαμία το 1937. Σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας) και θέατρο στη Δραματική Σχολή του Ωδείου Αθηνών, με δασκάλους τον Δημήτρη Ροντήρη και τον Γιάννη Σιδέρη. Εργάστηκε στη δημόσια και την ιδιωτική εκπαίδευση για 35 ολόκληρα χρόνια, από το 1964 ως το 1999. Μπήκε στο στίβο της θεατρικής κριτικής το 1971 και εργάζεται ως κριτικός θεάτρου και επιφυλλιδογράφος μέχρι και σήμερα, ενώ εκτάκτως συνεργάζεται με διάφορα λογοτεχνικά περιοδικά.

Κριτικά δοκίμια, επιφυλλίδες και σχόλιά του έχουν κυκλοφορήσει στους εξής τόμους: «Κλειδιά και Κώδικες Θεάτρου: Ι. *Αρχαίο Δράμα* (1982) ΙΙ. *Ελληνικό θέατρο* (1984)», «*Οι πλάγιες ερωτήσεις του Πορφύριου*» (1984), «*Τα μετά το θέατρο*» (1985) (Α΄ Κρατικό Βραβείο Δοκιμίου), «*Προσωπολατρία*» (1992), «*Θίασος Ποικιλιών*» (1993), «*Το νήμα της στάθμης*» (1996), «Παγκόσμιο θέατρο: Ι. *Από τον Μένανδρο στον Ίψεν* (1998) ΙΙ. *Από τον Στρίντμπεργκ και τον Τσέχωφ στον Πιραντέλλο και τον Μπρεχτ* (1999) (Βραβείο Ουράνη της Ακαδημίας Αθηνών) ΙΙΙ. *Από τον Μίλλερ στον Μύλλερ* (2000)»

Με το ψευδώνυμο Κ. Χ. Μύρης έχει εκδώσει την ποιητική συλλογή «*Αμήχανον Τέχνημα*» (1971 & 1980), «*Παράβαση*» (1980), τα διηγήματα «*Καμπάνα και Οδάξ*» (1985), και τη συλλογή τραγουδιών, τα οποία έχουν μελοποιήσει γνωστοί συνθέτες («*Χρονικό*», «*Ιθαγένεια*», «*Η μεγάλη αγρυπνία*», «*Ανεξάρτητα Τραγούδια*»).

Κύριος άξονας του μεταφραστικού του έργου είναι, φυσικά, το αρχαίο δράμα. Έχει μεταφράσει τα ακόλουθα έργα: «*Ικέτιδες*», «*Ορέστεια*», «*Προμηθεύς Δεσμώτης*», «*Επτά επί Θήβας*» (Αισχύλου), «*Ηλέκτρα*», «*Αντιγόνη*», «*Αίας*», «*Τραχίνιες*», «*Οιδίπους Τύραννος*», «*Οιδίπους επί Κολωνώ*» (Σοφοκλή), «*Ιφιγένεια εν Αυλίδι*», «*Ιφιγένεια εν Ταύροις*», «*Βάκχες*», «*Ηλέκτρα*», «*Ορέστης*», «*Εκάβη*», «*Κύκλωψ*», «*Τρωάδες*», «*Ελένη*», «*Τρωάδες*», «*Ανδρομάχη*», «*Φοίνισσες*» (Ευριπίδη), «*Λυσιστράτη*», «*Πλούτος*», «*Νεφέλες*», «*Εκκλησιάζουσες*», «*Θεσμοφοριάζουσες*», «*Ιππής*», «*Όρνιθες*» (Αριστοφάνη), «*Ταρτούφος*», «*Ασυλλόγιστος*», «*Γιατρός με το ζόρι*» (Μολιέρου).

Συνέπραξε και συνεργάστηκε, επίσης, με τον Καθηγητή - Αρχαιολόγο κ. Σάββα Γώγο και ομάδα θεατρολόγων για τη συγγραφή του λευκώματος «*Επίδαυρος: το αρχαίο θέατρο, οι παραστάσεις*» (2002). Ακόμα, το σχολικό εγχειρίδιο «*Δραματική Ποίηση*» διδάχθηκε επί 25 έτη στα ελληνικά Γυμνάσια, ενώ διδακτέα ύλη σε σχολικά βιβλία του Λυκείου είναι οι μεταφράσεις του της «Αντιγόνης» και του «Οιδίποδα Τυράννου».

Από το 1990 διδάσκει ως Επιστημονικός Συνεργάτης του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών. Έχει διατελέσει μέλος, αλλά και Πρόεδρος του Δ. Σ. του Εθνικού Θεάτρου και επί μία εικοσαετία Πρόεδρος της Επιτροπής Επιχορηγήσεων Θεάτρου του Υπουργείου Πολιτισμού. Είναι ιδρυτικό μέλος του «Κέντρου Έρευνας & Πρακτικών Εφαρμογών του Αρχαίου Ελληνικού Δράματος ΔΕΣΜΟΙ», του οποίου σήμερα είναι Πρόεδρος του Δ. Σ., είναι Αντιπρόεδρος της «Εταιρείας Συγγραφέων», μέλος της «Εταιρείας Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων» και από τον Νοέμβριο του 2003 Πρόεδρος του Δ. Σ. του «Κέντρου Μελέτης & Έρευνας του Ελληνικού Θεάτρου - Θεατρικού Μουσείου».

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

για το σύνολο του έργου του

Το 2000 του απενεμήθη το Χρυσό Μετάλλιο της Πόλεως των Αθηνών, ενώ τον Ιούνιο του 2006 αναγορεύτηκε Επίτιμος Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αθηνών.

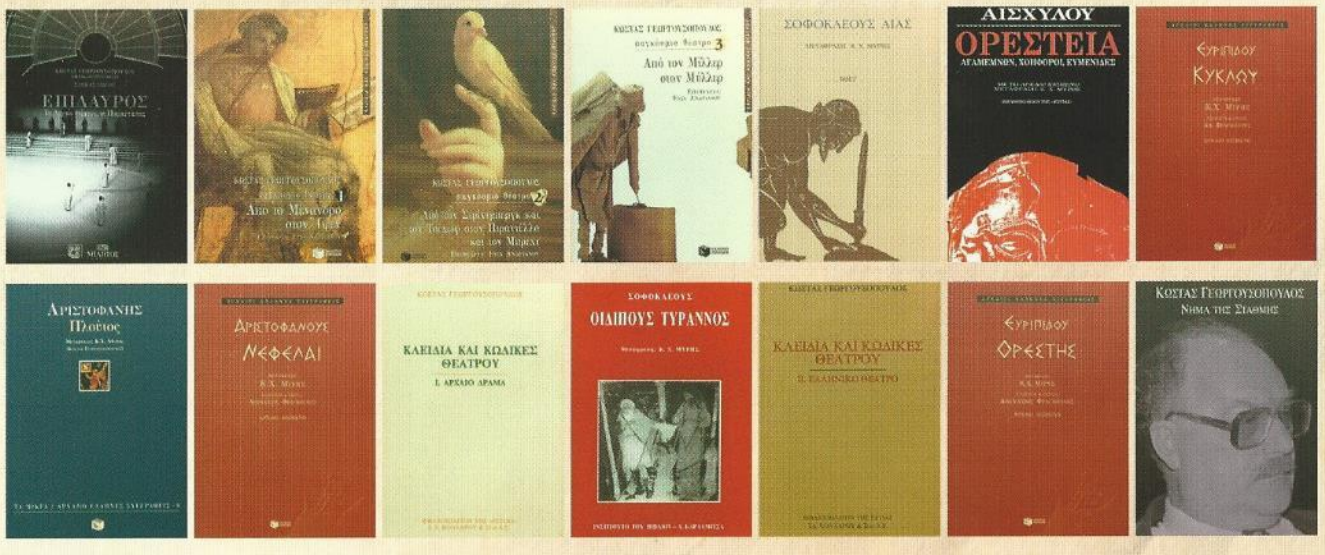

ΒΡΑΒΕΙΟ ΠΟΙΗΣΗΣ

Δήμητρα Χριστοδούλου, *«Λιμός» εκδ. Νεφέλη*

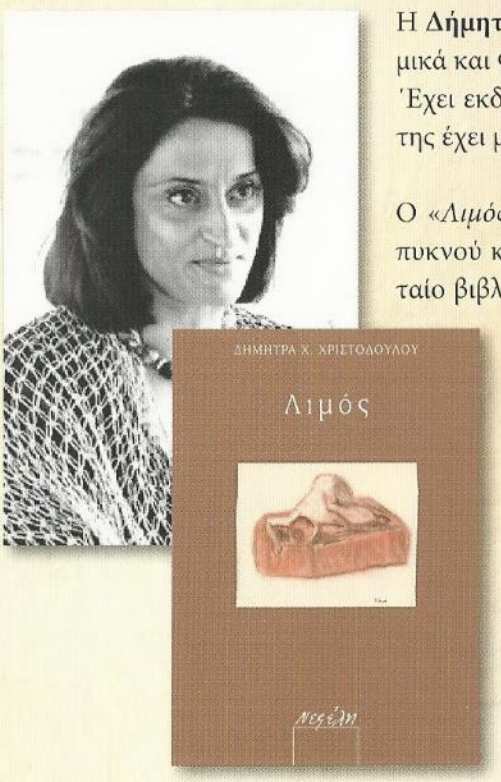

Η **Δήμητρα Χ. Χριστοδούλου** γεννήθηκε στην Αθήνα το 1953. Σπούδασε Νομικά και Φιλολογία. Εργάζεται ως καθηγήτρια στη Δημόσια Μέση Εκπαίδευση. Έχει εκδώσει ως τώρα εννέα βιβλία ποίησης και ένα με πεζά κείμενα. Ποίησή της έχει μεταφραστεί σε πολλές ευρωπαϊκές γλώσσες και στα εβραϊκά.

Ο *«Λιμός»* συνεχίζει τη γραμμή αναζήτησης μιας ποιητικής του σαφούς, του πυκνού και του καίριου, που άρχισε να καθίσταται πιο φανερή στο προτελευταίο βιβλίο της ποιήτριας (*«Ελάχιστα Πριν»*, Νεφέλη 2005, βραχύς κατάλογος κρατικού βραβείου ποίησης για το 2005). Το ποίημα χτίζεται γύρω από ένα μύθο κυρίως και λιγότερο γύρω από μια εξομολόγηση, των οποίων ο κατά κανόνα πικρά σαρκαστικός τόνος τα οδηγεί σε μια κατά το μάλλον ή ήττον ανατρεπτική πολυσημία και οπωσδήποτε στην οικοδόμηση ενός προσωπικού ποιητικού σύμπαντος, στο οποίο ο υπαρξιακός και κοινωνικός προβληματισμός κατατίθεται με τη γλώσσα του παραμυθιού και της λυρικής υποβολής .

Κρατικά Λογοτεχνικά Βραβεία 2008

Βαγγέλης Αθανασόπουλος,

«Το ποιητικό τοπίο του ελληνικού 19ου και 20ού αιώνα» εκδ. Καστανιώτη

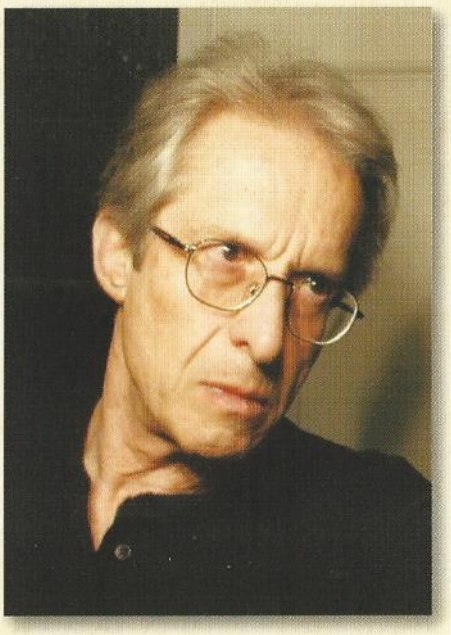

Ο **Βαγγέλης Αθανασόπουλος** γεννήθηκε στον Πειραιά το 1946, σπούδασε φιλολογία στα πανεπιστήμια Αθηνών και Λονδίνου, και είναι καθηγητής στον Τομέα Νεοελληνικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, όπου διδάσκει πεζογραφία και ποίηση του 19ου και του 20ού αιώνα, καθώς και θεωρητική και πρακτική κριτική. Η πρώτη του εμφάνιση στα γράμματα έγινε το 1965 με τη δημοσίευση δύο διηγημάτων, *«Επαφή κι αποστροφή»* και *«Οι τρόποι του κάλλους»*. Έχει εκδώσει είκοσι έξι βιβλία: τρία ποίησης, δύο πεζογραφίας, δεκατέσσερα κριτικής και επτά μετάφρασης. Έχει τιμηθεί με: (1) το Βραβείο του Υπουργείου Πολιτισμού για πρωτοεμφανιζόμενο συγγραφέα (1977) για το βιβλίο *«Εαυτόν τιμωρούμενος»*, (2) το Κρατικό Βραβείο Δοκιμίου-Κριτικής (1991) για το βιβλίο *«Ο λογοτέχνης ως πρότυπο δημιουργικής δράσης»*, (3) το Βραβείο Δοκιμίου-Κριτικής της Ακαδημίας Αθηνών (1992) για το βιβλίο *«Οι μύθοι της ζωής και του έργου του Γ. Βιζυηνού»*. Τα πιο πρόσφατα βιβλία του είναι: *«Οι Μάσκες του Ρεαλισμού: Εκδοχές του νεοελληνικού αφηγηματικού λόγου»*, τ. Α΄, Β΄, Γ΄ (Εκδ. Καστανιώτη, 2003) και *«Οι Ιστορίες του Κόσμου: Τρόποι της γραφής και της ανάγνωσης του οράματος»* (Εκδ. Πατάκη, 2005).

Είναι το τελευταίο μέρος μιας τριλογίας στην οποία εξετάζεται το έργο ποιητών που επιλέγονται σύμφωνα με το μεικτό κριτήριο της αισθητικής αξίας αλλά και της αντιπροσωπευτικότητας του έργου τους, με σκοπό την έμμεση συγκρότηση μιας ιστορίας της νεοελληνικής ποιητικής ως χαρακτηριστικής άποψης της νεοελληνικής σκέψης. Αυτό γίνεται δυνατό επειδή οι ποιητικές που εξετάζονται αποτελούν όχι μόνο αντιπροσωπευτικές εκδοχές της ποιητικής τέχνης, αλλά και της «ποιητικής» αντίληψης και εξήγησης, που αποτελεί βασική διάσταση της νεοελληνικής σκέψης που σε μεγάλο βαθμό είναι αναλογική και μυθική.

ΒΡΑΒΕΙΟ ΧΡΟΝΙΚΟΥ–ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ

Βασίλης Τζανακάρης, *«Δακρυσμένη Μικρασία» εκδ. Μεταίχμιο*

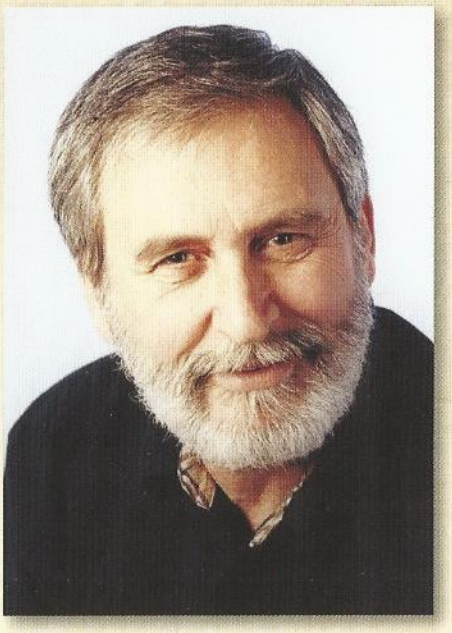

Ο **Βασίλης Τζανακάρης** είναι Σερραίος. Σπούδασε πολιτικές και οικονομικές επιστήμες και έχει εκδώσει τρεις εφημερίδες και δεκαοκτώ βιβλία. Από το 1975 μέχρι σήμερα, για 34 χρόνια, εκδίδει το μηνιαίο σερραϊκό περιοδικό «ΓΙΑΤΙ». Είναι μέλος του «Συνδέσμου εκδοτών Βορείου Ελλάδος» και αντεπιστέλλον μέλος της ΕΣΗΕΜΘ.

Έργα του: *«Τα σιωπηλά πένθη»* (Ποιήματα), 1972, *«Τα ερωτικά»* (ποιήματα), 1978, *«Σέρρες - πορεία μέσα στο χρόνο»* (Λεύκωμα), 1984, *«Γράμματα απ' τον εκδότη»*, 1986, *«Εικονογραφημένη Ιστορία των Σερρών»*, (α΄ τόμος 1991, β΄ τόμος 1995, γ΄ τόμος 2003), *«Εγώ γραικός γεννήθηκα»* (Διηγήματα), 1992, *«Τα λαϊκά που ήξερες»* (Ποιήματα), 1997, *«Η θυσία μιας πόλης»* (Χρονικό), 1998, *«Τα Σέρρας του πολέμου, της κατοχής και της αντίστασης»* (χρονικό), 1998, *«Όταν η δημοκρατία πνιγόταν στα παγωμένα νερά του Στρυμόνα»* (Το Κίνημα του '35 στα Σέρρας), 1999, *«Χρονικό Σερραϊκής τυπογραφίας»* (1878 - 1960), 1999, *«Οι βουλευτικές εκλογές στα Σέρρας»* (1915 - 1996), 2000, *«Τα παλλικάρια τα καλά σύντροφοι τα σκοτώνουν»* (Χρονικό - Μαρτυρίες), Καστανιώτης 2002, *«Το Σιδηρόκαστρο επί πτερύγων ιστορίας»*, 2002, *«Τότε που ξημέρωνε σκοτάδι»* (η άγνωστη Ελλάδα του 1936), Καστανιώτης 2005, *«Δακρυσμένη Μικρασία»* (Χρονικό - Μαρτυρίες), Μεταίχμιο 2008.

Η *«Δακρυσμένη Μικρασία»* είναι ένα χρονικό που ζωντανεύει μια ολόκληρη εποχή με τα «μικρά», τα «ασήμαντα» και τα «καθημερινά» της ζωής των ανθρώπων, μέσα από δημοσιεύματα των εφημερίδων και των περιοδικών της εποχής αλλά και τις αφηγήσεις των ανθρώπων. Ένα χρονικό που αρχίζει από το Συνέδριο της Ειρήνης και το «Παρίσι της ελπίδας», για να περάσει στα ματωμένα χώματα της Μικράς Ασίας, τη Σμύρνη, την Κωνσταντινούπολη, το Εσκί Σεχίρ, το Αφιόν Καραχισάρ, την Αλμυρά Έρημο, τον Σαγγάριο, τις νίκες και τη δόξα των ελληνικών όπλων αλλά και τον πόνο, το χαλασμό, το δράμα της προσφυγιάς. Ένα χρονικό που καταγράφει ψύχραιμα άλλοτε τα «ωσαννά» και το «ευλογημένος ο ερχόμενος», άλλοτε την εναγώνια κραυγή «Γιουνανλάρ γκελίορλαρ» (έρχονται οι Έλληνες) κι άλλοτε τον πόνο της οδοιπορούσας ρωμιοσύνης...

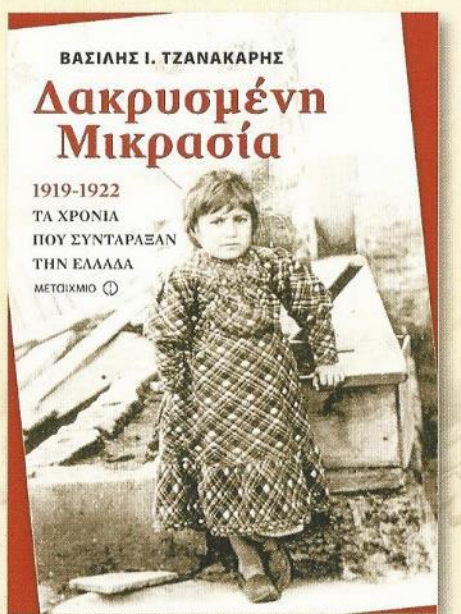

David Connolly, Έργο Ελληνικής Λογοτεχνίας σε ξένη γλώσσα

«Ωραίος σαν Έλληνας» εκδ. Ύψιλον

Ο **Ντεϊβιντ Κόνολι** (David Connolly) γεννήθηκε στο Σέφηλντ της Αγγλίας, Ιρλανδός στην καταγωγή. Ζει και εργάζεται στην Ελλάδα από το 1979 και πολιτογραφήθηκε Έλληνας το 1998.

Σπούδασε αρχαία ελληνική φιλολογία στο Πανεπιστήμιο του Lancaster, μεσαιωνική και νεοελληνική φιλολογία στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, και έλαβε τον τίτλο του Διδάκτορος της Φιλοσοφίας από το Πανεπιστήμιο του East Anglia για τη διατριβή του με θέμα τη θεωρία και πράξη της λογοτεχνικής μετάφρασης και τα ιδιαίτερα μεταφραστικά προβλήματα στο έργο του Οδυσσέα Ελύτη.

Διετέλεσε επικεφαλής του Μεταφραστικού Τμήματος στο Βρετανικό Συμβούλιο Αθηνών και έχει διδάξει τη θεωρία και πράξη της μετάφρασης σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης όπου σήμερα είναι καθηγητής μεταφρασεολογίας.

Είναι τακτικό μέλος διαφόρων συλλόγων επαγγελματιών μεταφραστών και συγγραφέων στη Βρετανία (Ινστιτούτο Γλωσσολόγων, Ινστιτούτο Μετάφρασης και Διερμηνείας, Εταιρεία Μεταφραστών της Λογοτεχνίας) και στην Ελλάδα (Εταιρεία Συγγραφέων).

Έχει δημοσιεύσει πληθώρα επιστημονικών άρθρων για τη θεωρία και πράξη της μετάφρασης και έχει δώσει πάνω από εκατό διαλέξεις και ομιλίες για τη μετάφραση και την ελληνική λογοτεχνία γενικότερα τόσο στην Ελλάδα όσο και στη Βρετανία και στη Βόρεια Αμερική. Παράλληλα έχει συνεργαστεί στενά με επίσημους ελληνικούς φορείς όπως το ΥΠΠΟ, το ΕΚΕΒΙ και το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού για την προώθηση του ελληνικού βιβλίου στο εξωτερικό.

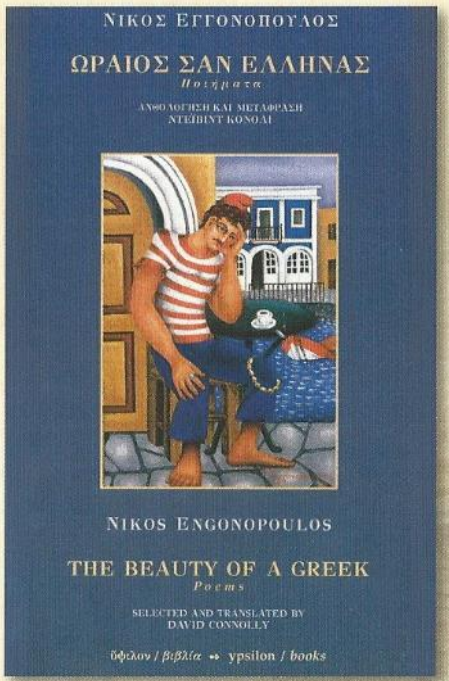

Ως μεταφραστής λογοτεχνίας, έχει δημοσιεύσει πάνω από είκοσι πέντε βιβλία με μεταφρασμένα έργα κορυφαίων Ελλήνων ποιητών του 20ου αιώνα (Νικηφόρος Βρεττάκος, Οδυσσέας Ελύτης, Νίκος Εγγονόπουλος, Κική Δημουλά, Γιάννης Κοντός) αλλά και σύγχρονων μυθιστοριογράφων (Γιώργης Γιατρομανωλάκης, Μάρω Δούκα, Ρέα Γαλανάκη, Πέτρος Μάρκαρης, Αλέξης Σταμάτης, Τάκης Θεοδωρόπουλος). Μεταφράσεις του έχουν βραβευτεί στην Αγγλία, στην Αμερική και στην Ελλάδα.

Εάν ο σκοπός του έργου τέχνης είναι «η κατάργηση της μοναξιάς», όπως γράφει ο Εγγονόπουλος, τότε ο σκοπός του μεταφραστικού εγχειρήματος είναι η κατάργηση της γλωσσικής και της πολιτισμικής μοναξιάς. Αυτός ακριβώς ήταν και ο σκοπός με αυτήν τη δίγλωσση ανθολόγηση από το έργου του μοναδικού αυτού Έλληνα ποιητή. Αποτελούσε ένα έργο εν προόδω εδώ και δέκα χρόνια. Το 2007, με αφορμή το Έτος Εγγονόπουλου, δόθηκε η ευκαιρία να ολοκληρωθεί και να εκδοθεί. Εκτός του ότι είναι δίγλωσση (Ελληνικά-Αγγλικά), είναι και η πρώτη ανθολογία από το ποιητικό έργο του Εγγονόπουλου και στις δύο γλώσσες. Συμπεριλαμβάνει 60 από τα πιο αντιπροσωπευτικά ποιήματα της κάθε ποιητικής συλλογής του Εγγονόπουλου καθώς και ολόκληρο το Μπολιβάρ.

ΒΡΑΒΕΙΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ

Μαρία Παπαδήμα, Έργο ξένης Λογοτεχνίας στην Ελληνική γλώσσα

«Το βιβλίο της ανησυχίας» του Μπερνάρντο Σοάρες (Φερνάντο Πεσσόα) εκδ. Εξάντας

Η **Μαρία Παπαδήμα** γεννήθηκε στο Μεσολόγγι. Έζησε στην Αθήνα, στο Παρίσι, στις Βρυξέλλες και στη Λισαβόνα. Σπούδασε Γαλλική Φιλολογία, Συγκριτική Λογοτεχνία και Λογοτεχνική Μετάφραση. Δίδαξε στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και επί μια δεκαετία εργάστηκε ως μεταφράστρια στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Σήμερα είναι επίκουρη καθηγήτρια στο Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Διδάσκει επίσης, από την ίδρυσή του, στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Μετάφρασης-Μεταφρασεολογίας του ΕΚΠΑ. Έχει μεταφράσει στην ελληνική γλώσσα το σημαντικότερο μέρος του έργου του Φερνάντο Πεσσόα, καθώς και έργα των Οκτάβιο Πας, Σάμουελ Μπέκετ, Κώστα Αξελού, Μπλαιζ Σαντράρ, Μπαλζάκ, Φιλίπ Νεμό, μεταξύ άλλων, για τις εκδόσεις Εξάντας, Ύψιλον, Εστία, κ. ά. Είναι μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού *Μετάφραση*. Κύρια πεδία των ενασχολήσεών της: η γαλλόφωνη λογοτεχνία, η θεωρία και η πράξη της μετάφρασης και το έργο του Φερνάντο Πεσσόα. Έχει εκδώσει τις ανθολογίες: «*Το κλειδί των ονείρων*», εκδ. Περίπλους, 2003 και «*Πεσσόα-ω*», εκδ. Εξάντας, 2008.

Σχεδόν καθ'όλη την ενήλικη ζωή του και μέχρι το θάνατό του, από το 1913 έως το 1935, ο Φερνάντο Πεσσόα γράφει, με κάποιες διακοπές αλλά χωρίς να το εγκαταλείψει ποτέ, «*Το βιβλίο της ανησυχίας*», το οποίο σχεδίαζε να εκδώσει με την υπογραφή του ημι-ετερώνυμού του Μπερνάρντο Σοάρες. Ημερολόγιο του βοηθού λογιστή Μπερνάρντο Σοάρες ή μυθιστόρημα του πρωτεϊκού ποιητή Φερνάντο Πεσσόα, με πρωταγωνιστή αυτόν τον ακαταπόνητο διαβάτη της Λισαβόνας, work in progress αλλά ταυτόχρονα obra prima, «*Το βιβλίο της ανησυχίας*» είναι ο απολογισμός τη καθημερινότητας, η καταγραφή των αισθήσεων, η οξύτητα της ειρωνικής σκέψης, με την ανεπανάληπτη γραφή ενός από τους σημαντικότερους συγγραφείς του 20ου αιώνα.

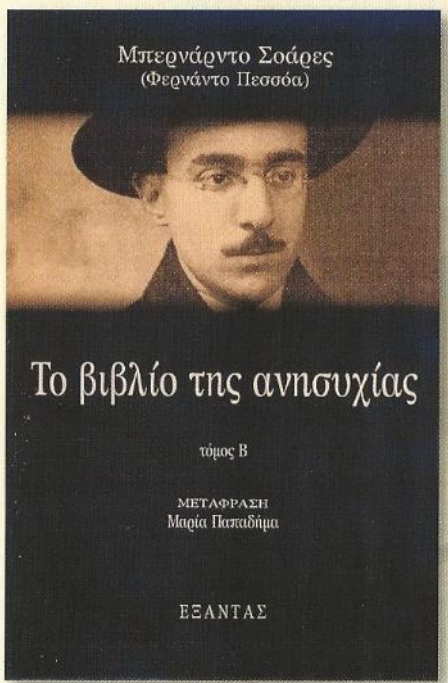

ΒΡΑΒΕΙΟ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Λίτσα Ψαραύτη, *«Η σπηλιά της γοργόνας» εκδ. Πατάκη*

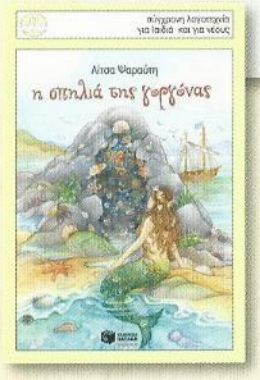

Η **Λίτσα Ψαραύτη** γεννήθηκε στη Σάμο κι από τα δεκαοχτώ της χρόνια ζει στην Αθήνα. Σπούδασε Αγγλικά και εργάστηκε στην Αμερικανική Πρεσβεία. Πρωτοεμφανίστηκε στα γράμματα το 1979. Ως τώρα έχει γράψει τριάντα παιδικά και εφηβικά βιβλία. Διηγήματά της έχουν δημοσιευτεί στην εφημερίδα «Έθνος». Κείμενα και αποσπάσματα των βιβλίων της υπάρχουν στα σχολικά βιβλία του Δημοτικού. Επίσης μετέφρασε βιβλία από τα Αγγλικά. Έργα της έχουν βραβευτεί δυο φορές με το Κρατικό Βραβείο, με έπαινο από την Ακαδημία Αθηνών, από την Εταιρεία Χριστιανικών Γραμμάτων, τον Κύκλο του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου, την Εταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών και το Πανεπιστήμιο της Πάντοβας. Ήταν υποψήφια για το βραβείο Άντερσεν το 2000.

Στο μυθιστόρημα της Λίτσας Ψαραύτη «*Η σπηλιά της γοργόνας*», περιγράφεται η ιστορία μιας ελληνικής οικογένειας, τα μέλη της οποίας έζησαν από κοντά τα κοσμοϊστορικά γεγονότα του 20ού αιώνα, έτσι όπως την αφηγήθηκε στην έφηβη ηρωίδα η προγιαγιά της. Ένα ιστορικό μυθιστόρημα που κρατάει τις μνήμες ζωντανές.

Βασίλης Παπαθεοδώρου, *«Χνότα στο τζάμι» εκδ. Κέδρος*

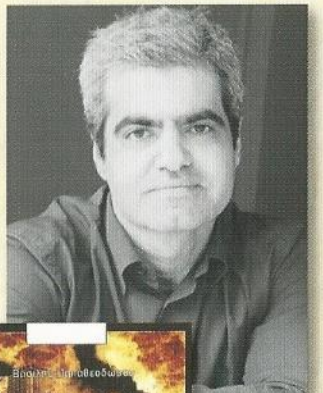

Ο **Βασίλης Παπαθεοδώρου** γεννήθηκε το 1967 στην Αθήνα, όπου ζει κι εργάζεται. Τελείωσε τη Γερμανική Σχολή Αθηνών και σπούδασε μεταλλουργός και χημικός μηχανικός στο ΕΜΠ, ενώ έκανε μεταπτυχιακά στη Διοίκηση Επιχειρήσεων. Έχει κυκλοφορήσει έως τώρα επτά παιδικά μυθιστορήματα: «*Χνότα στο τζάμι*» (Εκδόσεις Κέδρος- Κρατικό Βραβείο Παιδικού Λογοτεχνικού Βιβλίου 2008- Βραβείο Περιοδικού «ΔΙΑΒΑΖΩ» 2008 για Παιδικό Λογοτεχνικό Βιβλίο- Έπαινος Κύκλου Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου 2008), «*Το μήνυμα*» (Εκδ. Καστανιώτη 2001), «*Οι εννέα καίσαρες*» (Εκδ. Καστανιώτη-Υποψήφιο για το Κρατικό Βραβείο Παιδικού Λογοτεχνικού Βιβλίου 2004), «*Άλφα*» (Εκδ. Φυτράκη- Βραβείο Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς 1998), «*Σχολική παράσταση*» (Βιβλιοπωλείον της Εστίας - Έπαινος Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς 1996), «*Το Μεγάλο Ταξίδι της Κινέζικης Πάπιας*» (Εκδ. Καστανιώτη 2008) και «*Ποιος απήγαγε τον Αι-Βασίλη*» (Εκδ. Καστανιώτης 2007).

«*Χνότα στο Τζάμι*», μία πόλη τρομοκρατημένη, οι πάντες παρακολουθούνται, τα παιδιά μαραζώνουν. Μέσα σε αυτό το ασφυκτικό κλίμα, ο Άλεκ βιντεοσκοπεί άθελά του τη δολοφονία του συμφοιτητή του Πωλ από την Αστυνομία. Οι αρχές προσπαθούν να παρουσιάσουν το θύμα ως τρομοκράτη. Παράλληλα, για να καλυφθεί το γεγονός, σκηνοθετούν ψεύτικες τρομοκρατικές ενέργειες και εντείνουν τις απαγορεύσεις. Το βίντεο όμως τους διαψεύδει. Σε όλη αυτή την ατμόσφαιρα, οι μόνοι που αντιδρούν, είναι τα μικρά παιδιά, που μη μπορώντας να επικοινωνήσουν με άλλο τρόπο από τα διαμερίσματά τους, συνεννοούνται γράφοντας μηνύματα με τα χνότα τους στα τζάμια. Και τους συμπαρασύρουν όλους στην ιδιότυπη εξέγερσή τους...

ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Μάρια Μπαχά, *«Όταν η Πασχαλίτσα συνάντησε Ελέφαντα»*
Χρήστος Μπουλώτης, εκδ. Λιβάνη

Η **Μάρια Μπαχά** γεννήθηκε στην Αθήνα το 1976. Σπούδασε Ζωγραφική στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών με δάσκαλο τον Γ. Ψυχοπαίδη και θεατρικό κοστούμι στο Edinburgh College of Art, Εδιμβούργο, Σκωτία. Παράλληλα, παρακολούθησε μαθήματα χαρακτικής με δασκάλους τους Γ. Παπαδάκη και Γ. Γουρζή και μεταξοτυπίας στη Σχολή Καλών Τεχνών της Ουτρέχτης, (υποτροφία erasmus).
Έχει πραγματοποιήσει δύο ατομικές εκθέσεις Ζωγραφικής (Αίθουσα Τέχνης Μονόχωρο, Αθήνα 2003, Δημοτική Πινακοθήκη Χίου, 2002), και έχει συμμετάσχει σε πολλές ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το Εξωτερικό, (επιλεκτικά): *«Η μεγάλη απόδραση»*, Γκαλερί Στούντιο 44, Γένοβα, Ιταλία, 2008. *«Εικόνες του απαγορευμένου»*, Αίθουσα Τέχνης Αγκάθι, Αθήνα, 2007. *«Ο χώρος είναι μέσα στον κόσμο»*, φουαγιέ του θεάτρου Άλμα, Αθήνα, 2006. *«Ξυπόλητες εικόνες»*, Πν. Κέντρο Δήμου Αιγάλεω, 7ο Διεθνές Φεστιβάλ Κιν/γράφου Ολυμπίας, Διεθνές Φεστιβάλ Παιδικού Βιβλίου, Μπολόνια , Ιταλία, 2004. *«Το κυρίαρχο θέμα»*, Αίθουσα Τέχνης Τρίγωνο, Αθήνα, Γκαλερί Gloria, Λευκωσία, 2001. Από το 2003 έχει εικονογραφήσει πολλά βιβλία για παιδιά και εφήβους. Από το 2002 είναι μέλος της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας Πολιτιστικών Παραγωγών και Διοργανώσεων *«ο Κορμοράνος»*. Έχει κάνει σκηνικά και κοστούμια για θεατρικές παραστάσεις (Θέατρα Αμόρε, Άλμα, Άρτικα, κ.α.).

Διακρίσεις: Η ενότητα έργων που παρουσίασε στη Διπλωματική της Εργασία στην Α.Σ.Κ.Τ. βραβεύτηκε από τη Σχολή Βακαλό. Αδερφοί Γκριμ, *«Η κυρία του χιονιού»*, Μεταίχμιο 2004. (Επαινος Κύκλου Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου). Χρήστος Μπουλώτης, *«Όταν η Πασχαλίτσα συνάντησε Ελέφαντα»*, Λιβάνη 2007. (Κρατικό Βραβείο Εικονογράφησης) 2008. Βραβείο Εικονογράφησης Κύκλου Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου, Έπαινος Ελληνικών Βραβείων Γραφιστικής και Εικονογράφησης.

Ζωή Κυτοπούλου, *«Μια φορά κι έναν καιρό» Αυγή Β. Παπάκου*

Η **Ζωή Κυτοπούλου** γεννήθηκε στο Βουκουρέστι της Ρουμανίας από Έλληνες πολιτικούς πρόσφυγες. Στη Λειψία, αφού τελειώνει το λύκειο, σπουδάζει με πενταετή φοίτηση (1971-1976) στην Ανώτατη Σχολή Εφαρμοσμένων Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικής Επιμέλειας του Βιβλίου (Hochschule fur Grafik und Buchkunst, Leipzig) Διαφήμιση και Βιβλιοεικονογράφηση. Στη διάρκεια της φοίτησής της, το 1973, παίρνει μέρος στην πρώτη ομαδική έκθεση στο Augsburg με λιθογραφίες. Με την αποφοίτησή της το 1976, όπως κάθε χρόνο, γίνεται η ομαδική έκθεση των απόφοιτων όλων των τμημάτων της Σχολής όπου η Ζωή Κυτοπούλου συμμετέχει με έργα πάνω στην διαφήμιση. Κατόπιν αυτού δουλεύει για δυο χρόνια στην DEWAG, το τότε γερμανικό πρακτορείο διαφημίσεων. Το 1978 έρχεται στην Ελλάδα δουλεύοντας για κάποιο χρονικό διάστημα στη διαφήμιση. Από το 1980 κι έπειτα στρέφεται οριστικά προς την εικονογράφηση του παιδικού και εφηβικού βιβλίου. Ως συνεργάτης διαφόρων εκδοτικών οίκων έχει εικονογραφήσει πάνω από εξήντα βιβλία, έχει φιλοτεχνήσει εξώφυλλα, και έχει συνεργαστεί ως αρθρογράφος σε περιοδικά όπως είναι ο Βορέας.

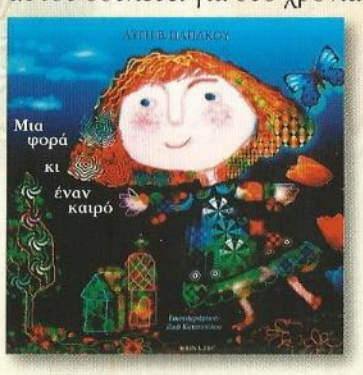

Κατά καιρούς έχει λάβει μέρος τόσο σε εσωτερικές όσο και εξωτερικές εκθέσεις όπως είναι της Μπρατισλάβας, της Φρανκφούρτης ή της Μπολόνιας. Το 2008 διακρίνεται με το Κρατικό Βραβείο Εικονογράφησης Παιδικού Βιβλίου για την εικονογράφηση του βιβλίου της Αυγής Β. Παπάκου, *«Μια φορά κι έναν καιρό»*.

ΒΡΑΒΕΙΟ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΝΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Σοφία Γιαλουράκη, *«Τα πορτρέτα του Φαγιούμ και η μυστηριώδης μις Τζούλια» εκδ. Ερευνητές*

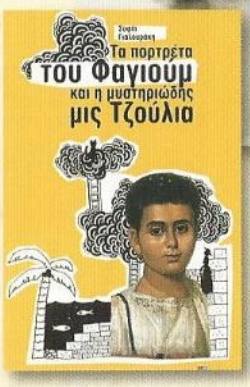

Η **Σοφία Γιαλουράκη** γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Εκεί σπούδασε αρχαιολογία και στη συνέχεια παιδαγωγικά στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας, ψυχολογία και θεατρικό παιχνίδι στη Γενεύη. Εργάστηκε ως εκπαιδευτικός και δημιούργησε το δικό της σχολείο στην Αθήνα διδάσκοντας πολλές γενιές μαθητών. Από το 1986 μέχρι σήμερα πραγματοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης Αθηνών. Είναι συγγραφέας βιβλίων για παιδιά: *«Μινωική Κρήτη»*, *«Χρυσές Μυκήνες»*, *«Θησέας»*, *«Τα κυκλαδικά ειδώλια ζωντανεύουν»*, *«Παίζουμε κουκλοθέατρο»*. Είναι μέλος του ICOM.

Δημήτρις, Ζηνοβία, Δημώς, Ευτύχης, Ερμιόνη Γραμματική. Κι ακόμη η γυναίκα με το σκύλο, ο ιερέας του Σέραπη, ο άνδρας με το κρασοπότηρο, η γκρινιάρα, ο γέρος με τα παραμύθια, η κοπέλα από την Αιθιοπία, η Εβραία, ο αθλητής και η θλιμμένη αρχόντισσα.

Πρόσωπα χαμένα για χιλιάδες χρόνια στην απέραντη έρημο γύρω από την όαση του Φαγιούμ στην Αίγυπτο. Πορτρέτα που στην αρχή στόλιζαν τοίχους σπιτιών, σκέπαζαν στη συνέχεια τη σαρκοφάγο μιας μούμιας και σήμερα βρίσκονται στις αίθουσες μεγάλων μουσείων του κόσμου. Ποια είναι η κοινή τους μοίρα, ποιες σκέψεις κρύβουν πίσω από τα μελαγχολικά χαμόγελα, τι έχουν να αφηγηθούν στους ανθρώπους του 21ου αιώνα;

Η Αλέκα και ο Καρίμ, δύο παιδιά που ζουν στην όαση του Φαγιούμ, με τη βοήθεια της μυστηριώδους Αγγλίδας αρχαιολόγου μις Τζούλια ανακαλύπτουν τα μυστικά των πορτρέτων του Φαγιούμ σε ένα συναρπαστικό ταξίδι στην Αίγυπτο, από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου μέχρι τις ελληνικές κοινότητες του 20ού αιώνα.

Νένα Κοκκινάκη, *«Πηνελόπη Δέλτα - Η ζωή της σαν παραμύθι» εκδ. αγκυρα*

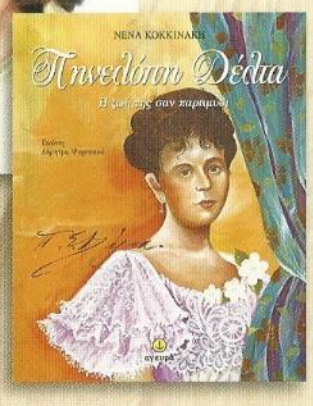

Η **Νένα Ι. Κοκκινάκη** γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αθήνα. Σπούδασε κλασική φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, πήρε μεταπτυχιακό τίτλο από το Πανεπιστήμιο της Σορβόννης και ασχολήθηκε επιστημονικά με το έργο του συγγραφέα Μ. Καραγάτση. Δίδαξε στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και υπήρξε σύμβουλος Φιλολόγων και σύμβουλος Εκπαίδευσης στην Ελληνική Πρεσβεία του Παρισιού. Σήμερα διδάσκει Νέα Ελληνική Λογοτεχνία στο Πανεπιστήμιο ULB των Βρυξελλών. Γράφει μυθιστορήματα, διηγήματα και κριτική βιβλίου και είναι μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων.

Οι μικροί αναγνώστες μέσα από τις σελίδες αυτού του βιβλίου θα γνωρίσουν τη ζωή και την εποχή της αγαπημένης συγγραφέως και θα συναναστραφούν με τα πρόσωπα που την συντρόφεψαν όχι μόνο στη ζωή, αλλά και στα όνειρα. Θα δουν, επίσης, τον σύνδεσμο της συγγραφέως και των ηρώων της με τα μεγάλα γεγονότα της Ιστορίας, που δέθηκαν με τη φαντασία της συγγραφέως κι έγιναν αφήγηση και μύθος.

ΒΡΑΒΕΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

Η **Νέα Εστία**, αξεχώριστα συνδεδεμένη με τον εκδοτικό οίκο «*Βιβλιοπωλείον της Εστίας*» (1885), ιδρύεται το 1927 από τον Γρηγόριο Ξενόπουλο (15 Απριλίου 1927 κυκλοφορεί το πρώτο τεύχος της), ο οποίος τη διευθύνει μόνος ως το τέλος του 1932, ενώ τα δύο επόμενα χρόνια (1933-1934) την συνδιευθύνει με τον Πέτρο Χάρη. Αν μετά τον ιδρυτή της, η **Νέα Εστία** γνώρισε μόνο τρεις διευθυντές μέχρι σήμερα, αυτό οφείλεται στο μοναδικό ίσως, στα διεθνή χρονικά των περιοδικών, γεγονός πως ο δεύτερος διευθυντής της, ο Π. Χάρης, έμεινε στο πηδάλιο του περιοδικού για πενήντα πέντε συναπτά χρόνια! Ο ίδιος υπέδειξε και τον επόμενο διευθυντή της, Ευάγγελο Μόσχο (1988-1998). Από τον Σεπτέμβριο του 1998 η **Νέα Εστία** γίνεται μηνιαία, από δεκαπενθήμερη που ήταν ως τότε, και τη διεύθυνσή της αναλαμβάνει ο Σταύρος Ζουμπουλάκης.

Τι να πούμε για ένα περιοδικό που αριθμεί αυτή τη στιγμή 1.819 τεύχη, 165 τόμους, πολλές δεκάδες χιλιάδες σελίδες, πλήθος αξεπέραστα αφιερώματα; Το μόνο που θα μπορούσαμε να πούμε, δίχως καμία υπερβολή, είναι ότι η μελέτη των νεοελληνικών γραμμάτων είναι αδιανόητη χωρίς τη συστηματική μελέτη της Νέας Εστίας.

Η ΛΕΞΗ

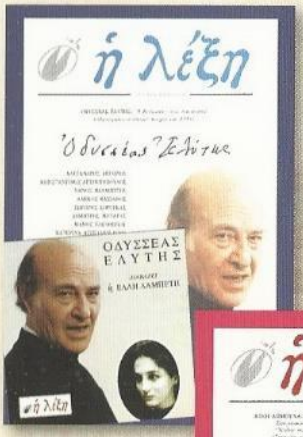

Το περιοδικό **Η ΛΕΞΗ** ιδρύθηκε (τον Ιανουάριο του 1981), εκδίδεται και διευθύνεται από τους ποιητές Αντώνη Φωστιέρη και Θανάση Νιάρχο. Ο υπότιτλός του «*Ελληνική και ξένη λογοτεχνία*» οριοθετεί με ακρίβεια τον χώρο τον οποίο διακονεί. Με αυστηρά ποιοτικά κριτήρια, φιλοξενεί και προβάλλει σημαντικά κείμενα της ελληνικής και παγκόσμιας λογοτεχνίας – από τον χώρο της ποίησης, της πεζογραφίας, του δοκιμίου και της κριτικής. Βασικός στόχος του περιοδικού παραμένει η συσπείρωση των ισχυρότερων πνευματικών δυνάμεων από όλες τις γενιές, τις τάσεις και τα ρεύματα, ώστε η εικόνα της σύγχρονης λογοτεχνίας να γίνεται ορατή με ευκρίνεια, σε όλη της την ευρύτητα και όλες της τις εκφάνσεις.

Η ΛΕΞΗ εκδίδεται ανά τρίμηνο, κάθε τεύχος της εικονογραφείται από έναν ή περισσότερους ζωγράφους και συνοδεύεται από ψηφιακό δίσκο, όπου γνωστοί ηθοποιοί ή οι ίδιοι οι συγγραφείς διαβάζουν επιλεγμένα λογοτεχνικά κείμενα.

P.O. 2108230478

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
Ρεθύμνου 1, 106 82 Αθήνα
τηλ.: 210 8201 703 - 707
e-mail: dgr@culture.gr